

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Внутрішня медицина**

Спеціальність: **222 «Медицина»**
Освітньо-професійна програма: **Медицина**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 31**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **4**
Семестр(и): **VII, VIII**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2027-2028 р.**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття**
Підсумковий контроль: **диференційний залік**
Пререквізити: **пропедевтика внутрішньої медицини, анатомія, фізіологія, патофізіологія, фармакологія**

Кафедра/підрозділ: **Кафедра внутрішньої медицини №3 та ендокринології**
КНП ХОР "Обласна клінічна лікарня", проспект Незалежності 13, Харків, 61000.
Керівник освітнього компонента: **зав.каф., д.мед.н., проф. Журавльова Лариса Володимирівна** lv.zhuravlova@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2730>.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Навчальна дисципліна «Внутрішня медицина» знайомить студентів з різними аспектами менеджменту дорослих пацієнтів із поширеними захворюваннями внутрішніх органів. Акцент робиться на навичках збору анамнезу, проведення фізикального обстеження та проведення диференціальної діагностики частих клінічних проявів та захворювань. Здобувачі освіти беруть участь в діагностично-лікувальному процесі амбулаторних та стаціонарних пацієнтів під керівництвом асистентів та доцентів кафедри. Також передбачено ознайомлення з процедурами, що найчастіше зустрічаються в практиці внутрішньої медицини. Практичні заняття, клінічні обходи з асистентами та доцентами кафедри є найголовнішою частиною цього курсу. Дистанційне навчання включає в себе підготовку здобувачів освіти по кожній темі за допомогою матеріалів, які розміщено на сайті кафедри, вирішення тестових завдань, кейсів, клінічних задач тощо.

МЕТА КУРСУ: ознайомлення здобувачів освіти з різними аспектами медицини дорослих.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
- Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
- Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки з позиції доказової медицини у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем, включаючи систему раннього втручання.

- Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
- Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
- Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
- Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
- Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
- Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у тому числі міжнародними, заснованими на принципах доказової медицини; у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
- Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.
- Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану

пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
- Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
- Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
- Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців; управляти конфліктами на міжособистісному та організаційному (професійному) рівні, налагоджувати ефективну комунікацію в фаховому та нефаховому середовищі.
- Діяти у професійній сфері з урахуванням власної свободи й безпеки у співпраці й порозумінні з членами соціума – як фахівцями, так і нефахівцями; вміти приймати рішення самостійно, нести відповідальність за свої дії; ефективно працювати в команді, керуючись принципами лідерства та взаємоповаги.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (30 год.):

1. Принципи доказової медицини
2. Анемії. Гострі та хронічні лейкемії. Хронічне обструктивне захворювання легень. Бронхіальна астма. Пневмонії. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба
3. Гострі та хронічні лейкемії
4. Хронічне обструктивне захворювання легень
5. Бронхіальна астма
6. Пневмонії
7. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба
8. Диспепсія та хронічні гастрити
9. Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки.
10. Запальні захворювання кишечника. Синдром подразненої кишки
11. Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні порушення біліарного тракту
12. Хронічні гепатити
13. Цирози печінки
14. Хронічні панкреатити
15. Діагностика та лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку

Перелік тем практичних занять (80 год.):

№ з/п	Назва теми	Кіл. годин
	Семестр 7	
	Гемофілії та тромбоцитопенічна пурпура	5
	Анемії	5
	Гострі та хронічні лейкозії	5
	Хронічне обструктивне захворювання легень.	5
	Бронхіальна астма.	5
	Пневмонії. Плеврити.	5
	Інфекційно-деструктивні захворювання легень. Дихальна Недостатність.	5
	Всього за семестр	35
	Семестр 8	
1	Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба	4
2	Диспепсія. Хронічні гастрити	4
3	Пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки	4
4	Синдром подразненої кишки. Целіакія та інші ентеропатії.	4
5	Запальні захворювання кишечника.	4
6	Жовчнокам'яна хвороба, хронічний холецистит та функціональні порушення біліарного тракту	4
7	Хронічні гепатити	4
8	Цирози печінки.	4
9	Хронічні панкреатити	4
10	Підсумкове заняття по гастроентерології та розбір клінічних кейсів	4
11	Диференційний залік	5
	Всього за семестр	45
	Всього годин по дисципліні	80

Перелік тем самостійної роботи студента (10 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Семестр 7	
1.	Опанування навичками інтерпретації загального аналізу крові. Опанування навичками трактування результатів дослідження обміну заліза (залізо сироватки, загальна залізо зв'язуюча здатність сироватки, насичення трансферину залізом, рівень феритину). Опанування навичками оцінки даних пунктату кісткового мозку.	1
2.	Опанування навичками інтерпретації аналізу мокротиння мікроскопічне, бактеріологічне, бактеріоскопічне дослідження), визначення чутливості до антибіотиків. Опанування навичками інтерпретації показників функції зовнішнього дихання. Опанування навичками інтерпретації даних сонографії та рентгенографії органів грудної порожнини у двох проекціях.	1

3	Опанування навичками інтерпретації даних рентгенографії органів грудної порожнини при інфекційно-деструктивних захворюваннях легенів. Опанування навичками інтерпретації даних рентгенографії органів грудної порожнини при дихальній недостатності. Опанування навичками інтерпретації проведення визначення функції зовнішнього дихання.	2
	Всього за семестр	4
	Семестр 8	
1	Опанування навичками трактування даних 24-годинного стравохідного рН-моніторингу. Опанування навичками трактування ендоскопічної картини слизової оболонки стравоходу, шлунку, дванадцятипалої кишки. Опанування навичками трактування результатів дихальних тестів зі стабільним ізотопом (^{13}C -сечовиною). Опанування навичками трактування дослідження кислотоутворення (внутрішньошлункова топографічна експрес рН-метрія). Опанування навичками трактування результатів езофагогастродуоденоскопії з біопсією.	1
2	Опанування навичками трактування результатів копроцитограми. Опанування навичками трактування результатів імуноферментного визначення антитіл до тканинної трансклутаминази та до пептидів гліадину при целиакії (метод ELISA), водневих тестів. Опанування навичками трактування ендоскопічної картини товстої кишки. Опанування навичками трактування результатів фекального кальпротектину.	1
3	Опанування навичками інтерпретації результатів біохімічного аналізу (АЛТ, АСТ, ГГТП, ЛФ, білірубін та його фракції, білки та білкові фракції, глюкоза, коагулограма), визначення вірусних уражень печінки. Опанування навичками трактування даних УЗД печінки, жовчного міхура, підшлункової залози, селезінки та судин портальної системи (доплерографії). Опанування визначення фіброзу печінки за допомогою неінвазивних методів діагностики.	1
4	Опанування навичками курації хворих та написання історії хвороби	2
5	Опанування навичками особливостей діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку	1
	Всього за семестр	6
	Всього годин по дисципліні	10

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukczyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка

за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_vidprac-zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) Індивідуальні завдання здобувача (далі – ІЗС) не є обов'язковим елементом, але при бажанні здобувача освіти може бути виконане і оцінюється в балах ECTS (не більше 10), які додаються до суми балів, набраних за поточну навчальну діяльність. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Мінімальна кількість балів, яку може отримати студент під час проведення диференційованого заліку, становить 50, максимальна – 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗС + ДЗ$. Здобувачам освіти, які виконали вимоги програми навчальної дисципліни та були допущені до складання ДЗ, але не склали його або не з'явилися, виставляється оцінка Fx. Здобувачам освіти, які були не допущені до складання ДЗ, у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД кафедра виставляє у відомість відмітку «не допущено» (оцінка F).

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні на лекцію або практичне заняття більше ніж на 5 хвилин здобувач(ка) освіти може бути не допущений(на) до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@kntmu.edu.ua), Google (tehotdelkntmu@gmail.com), Moodle (al.korol@kntmu.edu.ua)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Костенко В.О., Акімов О.Є., Єліньська А.М. Патологія системи крові: навч. посібник. – Львів: Магнолія, 2020. – 164 с.
2. Гастроентерологія. Підручник: У 2 Т. - Т.2 / за ред. проф. Н.В. Харченко., О.Я. Бабака. - Кіровоград: Поліум, 2018. – 432 с.
3. Внутрішня медицина: підручник / Сабадишин Р.О., Смоляк В.Р., Гашиньська О.С. та ін./ – Вінниця: Нова книга, 2019. – 552 с.
4. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/2019 / Свініцький А.С., Гасвські П. та ін. – Wrocław: ORTIS, 2019. – 1632 с.
5. Внутрішні хвороби / Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М та ін. – Київ, 2019. – 680 с.
6. Практичний посібник з внутрішньої медицини / Н.В. Пасечко, Н.І. Ярема, Л.П. Мартинюк та ін. / за ред. професорів Н.В. Пасечко, Н.І. Яреми/ – Тернопіль: Підручники та посібники, 2019. – 432 с.
7. Основи внутрішньої медицини: посібник для студентів IV-V курсів / за ред. М.І. Шведа /– Тернопіль: Укрмедкнига, 2018. – 828 с.

Додаткова:

1. Губергріц Н.Б., Харченко Н.В. Хронічні гепатити та цирози печінки: навч. посібник. за ред. проф. Н.Б. Губергріц, Н.В.Харченко.- Кіровоград: Поліум. - 2015. – 343 с.
2. Дудченко І. О., Фадєєва Г. А., Качковська В. В., Орловський О. В. Методи дослідження в гематології: навч. посіб. Суми: Сумський державний університет, 2020. 55 с.
4. Ендокринологія: підручник (П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.) За ред. професора П.М. Боднара, - Вид. 4, перероб. та доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 456 с.
5. Пульмонологія: Навчальний посібник / Л.Н. Приступа, Л.Б. Винниченко. — Суми: СумДУ, 2019

Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри внутрішньої медицини № 3 та ендокринології ХНМУ <http://www.vnmed3.kharkiv.ua/>, встановлене інформаційно-освітнє середовище Moodle на піддомен сайту <http://distance-training.vnmed3.kharkiv.ua>
2. Міністерство охорони здоров'я України - <http://www.moz.gov.ua>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я – <http://www.euro.who.int>
4. Світова федерація українських лікарських асоціацій – <http://sfult.org>
5. Наукова періодика України – <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> – журнали і збірники наукових праць наукових установ і вищих навчальних закладів.
6. Репозитарій ХНМУ (<http://repo.knmu.edu.ua/>)
7. Бібліотека ХНМУ (<http://libr.knmu.edu.ua/>)
8. PubMedCentral – <http://www.ncbi.nlm.nih.gov> – безкоштовний цифровий архів журналів із біомедичних наук.
9. EuropePubMedCentral – <http://europepmc.org> - Безкоштовний доступ до цифрового архіву повнотекстових, рецензованих наукових публікацій.
10. PLoS – <http://www.plos.org> – наукова база журналів з медицини та біології у відкритому доступі

Зав. кафедри внутрішньої медицини №3
та ендокринології

д.м.н. проф. Л.В. Журавльова